

Kedves Testvérek!

Benne vagyunk egy igehirdetés sorozatban szeptember óta. Azt keressük, hogy hogyan tekint Isten az Ő népére, milyen képeket használ a Szentírás Istennek a népével való kapcsolatára? A „helyreállt kapcsolat” igehirdetés sorozat textusait augusztus utolsó napjaiban állítottuk össze, várva és kérve Istenünket, hogy vezessen minket, tápláljon, erősítsen az Ige által. Keressük a Vele való helyreállt, megújult kapcsolatot közösségileg, ami visszahat egyéni életünkre és gyógyíthat minket, hogy élhessünk teljes, szabad életet Krisztusban és lehessünk áldás a világ számára. A mára rendelt textusban a gyülekezet, Isten népe, mint kovásztalan kenyér lesz előttünk.

Textus: 1 Kor 5, 1-2. 6-8: „Mindenfélé az a hír járja, hogy paráznság van közöttetek, mégpedig olyan, amelyen még a pogányok között sem fordul elő: hogy tudniillik valaki apjának feleségével él. Ti pedig felfuvalkodtatok ahelyett, hogy inkább megszorodtatok volna, és eltávolítottatok volna magatok közül azt, aki ilyen dolgot cselekedett.” (...) „Nem jól dicsekedtek ti. Hát nem tudjátok, hogy egy kicsiny kovász az egész tésztát megkeleszti? Takarítsátok ki a régi kovászt, hogy új tésztává legyetek, hiszen ti kovásztalanok vagytok, mert a mi húsvéti bárányunk, a Krisztus már feláldoztatott. Azért ne régi kovással ünnepeljünk, se a rosszaság és gonoszság kovászával, hanem a tisztaság és igazság kovásztalanságával.”

Kedves Testvérek!

Isten Igéje hitvalló helyzetet teremt, az itt és mostban szólít meg a mi valóságunkban, a mi krízisünk és válságunk között, a saját életünkre nézve aktuális. Ez mindig így van, mert Isten Igéje élő és ható. A szövetség megújításának ideje ma van. Ma, ha az Ő szavát halljátok, meg ne keményítsétek szíveteket!

1. **Korinthus.** A mai Igében azt látjuk, hogy Isten népében, a korinthusi gyülekezetben ordító ellentmondás van. Olyan bűn, ami még a világi közegben is kicsapja a biztosítékot. A korinthusi gyülekezetben pedig ezt nem veszik komolyan, nem gyakorolják az egyházfegyelmet. Mert hiányzik az istenfélelem, nincs meg a józanság, a belátás, elveszett az igazi tűz.

Nem holmi pletykával van itt dolgunk, hanem nyilvánvaló ténnyel: mostohaanyjával hál valaki a gyülekezet közösségének tagjaként. Tudott dolog és mégsem tesznek ellene. Nyilvánvaló tény, utálatos bűn. Ez az, amit a pogányok sem tűrnek meg, sőt borzadnak tőle. Nem az a gond, hogy valaki bűnt követett el, hanem hogy elnézik. Isten törvénye is nyilatkozik egyébként erről: „Apád feleségének a szemérmét ne fedd föl: apádé az a szemérem.” /3Móz 18,8/ Mi Pál apostol motivációja azzal, hogy felhossa ezt a kellemetlen ügyet? Az, hogy a gyülekezet tiszta legyen, megtisztított, mint Krisztus mennyasszonya. Hiszen ő képviseli Krisztust a világ felé. Krisztusra, az ő szabadító munkájára kell mutatnia.

2. **Régi kovász, kovásztalan kenyér.** Időzzünk egy kicsit most a kovász képénél, hiszen ezt használja itt az apostol. „Takarítsátok ki a régi kovászt, hogy új tésztává legyetek, hiszen ti kovásztalanok vagytok, mert a mi húsvéti bárányunk, a Krisztus már feláldoztatott. Azért ne régi kovással ünnepeljünk, se a rosszaság és gonoszság kovászával, hanem a tisztaság és igazság kovásztalanságával.”

A kovásztalan kenyér az egyiptomi szabadulás történetéhez visz minket. Isten tíz csapást mért Egyiptomra, mert a fáraó nem akarta elengedni a népét. A tizedik csapás az volt, hogy Isten minden első szülöttet elpusztított. Azonban Isten azt mondta népének, hogy ha egy bárány vérével meghintik az ajtófélfát, akkor az átvonuló pusztító angyal elkerüli azt a házat és nem fogja megölni az elsőszülöttet. A „pészah” szó azt jelenti, hogy elkerülés, innen az ünnep neve: páska. Tudjuk, hogy a tizedik csapás után a fáraó engedélyezte, hogy elmenjenek, hogy a rabszolgaságban élő zsidóság elhagyják az országot. Így ezt a szabadság ünnepének is hívják a zsidók.

A kovásztalan kenyér ünnepe, amit maga Isten rendelt, hogy emlékezzenek, amikor Isten kihozta őket Egyiptomból. Ilyenkor, ezen az ünnepen készült a kovásztalan kenyér. Semmiféle kovásznak nem volt szabad maradnia a házban, a ház legelrejtettebb zugát is ki kellett tisztogatni. Sehohol semmiféle kovásznak, kovászmaradványnak nem volt szabad maradnia. A kovász egyébként nem más, mint az előző sütésre készült tészta egy kis félretett darabja, amivel a lisztet kelesztették.

A képen tehát a kovász a bűnnek, tisztátalanságnak, romlottságnak a szimbóluma. Valami, aminek nem lenne ott a helye, de mégis ott van. Valami, ami a régihez tartozik, amit próbálunk átmenteni. Pedig nem kellene, nem lenne szabad. Pál arra szólítja tehát fel a gyülekezetet, hogy tisztítsák meg magukat minden bűntől, ahogy a kovásztól is meg kellett tisztítani a házat. Ennek az útja pedig a húsvéti Bárányunk áldozatán keresztül lehetséges. Átala, érte megy csak ez a dolog. Magunktól erre nem vagyunk képesek: mindig marad egy kis rejtegetett rész, mindig megmarad valami, amit nem tudunk, nem akarunk elengedni. Erre csak a mi drága páska bárányunk, Jézus által van lehetőségünk. Megdöbbenő, hogy Pál miközben arról beszél, milyen bűnök vannak a gyülekezetben, mégis úgy beszél róluk, mint akik kovásztalanok, azaz Krisztusban Övék ez az állapot. Mintha választhatnának, élhetnének ezzel az állapottal. Ez az Övék, csak nem járnak ebben. Erre hívja őket Pál: lépjének bele abba, ami az Ő útjuk, térjenek vissza abba a megtisztított állapotba, amit már nekik ajándékozott. Ebbe nem fér bele, hogy csak úgy elnézünk ilyesmit, amit a szakasz elején olvastunk. Mintha elfelejtették volna, kik ők valójában Krisztusban. Igen, Krisztus áldozata miatt ti már tiszták vagytok, mert helyettünk az egyetlen és igaz bárány mindent megtett a kereszten, cserélt velünk. Azt, aki tiszta volt, aki szent volt, aki büntelen volt elborították a mi bűneink, mert megkapta a miénket cserébe. Mi pedig, akik tisztátalan és bűnösök voltunk, megkaptuk az Ő tisztaságát és szentségét és igazságát. Ezt a cserét a teológiában úgy hívják, hogy megigazulás, ez a csere, ami miatt mehetünk az Isten jelenlétébe. Ez a miénk. Így tekint ránk Isten: ez a gyülekezet: azoknak a közössége, akik Krisztusban vagyunk. Krisztusért tiszták és szentek vagyunk, ez a helyzetünk. Ezért az életünk, ami sokszor nem ilyen igazítsuk ehhez, ezért beszél erről annyit Pál apostol újra és újra.

3. **Régi kovász bennünk és közöttünk.** Erről az alapról, ebből az állapotról nézzünk rá arra, hogy lehet mégis régi kovász bennünk, közöttünk?

„Dicsekedtek? Nem alázatra volna okotok?” – kérdezi Pál a korinthusiakat. Jelen volt bennük és közöttük a régi kovász és ezen egyáltalán nem szomorkodtak meg. A megszorodni szó az eredeti szövegben a halottsiratás kifejezése. Nem jutott el ide a gyülekezet. Gyászolni, siratni a régit, gyászolni afelett, hogy látjuk: hová vezet a bűn. Mikor lelepleződik a bűn, nem a kárörvendésnek, felfuvalkodásnak, magyarázkodásnak van helye, hanem a megszorodásnak. Ez a böjt maga, az egész böjti időszak arról szól. Megszorodni Isten előtt, hozzá csendesedni és teret adni a fájdalomnak, a bűn feletti szomorúságnak. Ahol gyász van, ott megszűnik a dicsekvés. Ugyanakkor kérdés lehet, hogy miért kellett volna gyászolni más bűne miatt? Két oka van ennek: egyrészt az egyház tagjai között lévő közösség miatt, mert akár egyetlen személy végzetes bukása miatt mindenkinek lehet gyászolni. Másrészt, ha csak egy ember is vétkezik az az egész közösséget megfertőzi. Úgy kell gyászolnia egyes tagjainak a bűneit, mint mikor az egész házat éri csapás, mely az egész testre kihat. Tudunk-e így lenni most Isten előtt, mint közösség? Nem függetleníthetjük magunkat egyéni, gyülekezetként, amikor Krisztus testét éri csapás. A helyes reakció ez lett volna: megszorodni, egyházfegyelmet gyakorolni. A cél ilyenkor nem a büntetés, a megszégyenítés, hogy valakit földbetapossunk, hanem hogy helyreállítsuk, visszahozzuk Krisztushoz, mert Ő is azért jött, hogy megkeresse és megtartsa, ami elveszett. A cél az igazság kimondása Isten Igéje alapján, megtérésre hívás, az evangélium hirdetése és a következmények felelős vállalására buzdítás.

4. **Megtérésre hívás**

Ezen a ponton kell megállnunk egyénileg és közösségileg is Isten előtt. Ez ugyanis bennünket is megszólít.

„Fűjjátok meg a kürtöt a Sionon! Tartsatok szent böjtot, hívjátok istentiszteletre a népet! Gyűjtsétek össze a népet, tartsatok szent gyűlést, gyűjtsétek össze a véneket, gyűjtsétek össze a gyermekeket, még a csecsemőket is! Jöjjön ki lakásából a völgy, a menyasszony is a szobájából! A templomcsarnok és az oltár között sirjanak a papok, az Úrnak szolgálói! Így szóljanak: Szánd meg, Uram, a népedet, ne engedd, hogy gyalázzák örökségedet! Ne csúfolhassák őket a nemzetek! Miért mondanák a népek között: Hol van az ő Istenük?” (Jóel 2, 15-17) Ezt

mondja Isten Igéje, erre hív most minket, így vagyunk most Őelőtte, mert nem akarjuk ezt kikerülni, nem akarunk kitérni előle, hanem hozzá menekülünk most. Isten pedig ezt mondja nekünk az Ő Igéjében: „De még most is így szól az Úr: Térjete meg hozzám teljes szívvel, böjtölve, sírva és gyászolva! Szíveteket szaggassátok meg, ne a ruhátokat, úgy térjete meg Istenetekhez, az Úrhoz! Mert kegyelmes és irgalmas ő, türelme hosszú, szeretete nagy, és visszavonhatja még a veszedelmet! Ki tudja, hátha most is megbánja, és áldást hagy maga után? (Joel 2, 12-14) A valódi megtéréshez ki kell mondanunk Isten igazságát és ki kell mondani, mi a bűn. Tegyük ezt most meg. Akkor is, ha ezek evidenciák, vagy téged személyesen nem érintenek. Akkor is, ha fáj, nevezd meg, mert így akar megszabadítani minket Isten. Nem ítélezésből, hanem az igazsághoz való kapcsolódás miatt. Nem vagyunk jobbak senkinél, akit érint bármelyik bűn is, hanem együtt vagyunk Isten előtt alázatban.

Vétkezünk Isten ellen és megtartjuk a régi kovászt, mert idegen isteneket imádunk. Bálványokat, teremtményeket, célokat, eszközöket bálványozunk az élő Isten helyett. Vétkezünk a tisztelet hiányával, nem tiszteljük egymást. Átlépjük a másik határait, nem tiszteljük a másik emberi méltóságát, képesek vagyunk rombolni a testvérünk jó hírét pletykával és lejárató szavakkal is. Vétkezünk a gyűlölettel, a bosszúval, amit dédelgetünk. A megsemmisítő haragunkkal tettekben, szavakban sebzünk. Sebezük a gyengébbet, a gyermekeinket, a házastársunkat, a másként gondolkodót. Vétkezünk a paráznságban is: flörtölünk, álmodozunk. Határokat lépünk át egyedülállóként és családsként is, belesodródunk vállalhatatlan helyzetekbe. Megtörténik gondolatban, szavakban vagy tettekben is a házasságtörés, jelen van és kötöz a pornó, átjár mindent a tárgyiasított szexualitás. Házasságokban a szexuális élet a kontroll eszköze lesz: ezzel zsarolja egyik fél a másikat, sakkban tartják egymást. Vétkezünk a lopásban, nem tartjuk bűnnek az adócsalást, az ügyeskedést, megoldunk dolgokat „okosban”, hiszen nálunk ez így megy. Meg hát ebben az országban mindenki lop. A politikusok is lopnak, mi miért ne tehetnénk. Úgysem derül ki. Vétkezünk a hazugság mindenféle formájával, lóditunk és torzítunk, nagyot mondunk, elhallgatunk, azt mondjuk a másinak, amit hallani akar, manipulálunk a szavainkkal. Vétkezünk az irigységben is, mert nem tudjuk elviselni, hogy a másinak több van, a másik jobb, ügyesebb, gazdagabb, egészségesebb, könnyedebb, szabadabb, fiatalabb, bölcsebb, vagy bármilyen, amik mi sosem voltunk vagy sosem leszünk. De vétkezünk gyülekezeti szinten is mikor túl sokat gondolunk magunkról, mikor lenézünk másokat és azt hisszük, hogy Gazdagréten kívül nincs élet. Mikor istenitünk jelenlegi vagy egykori lelkészeket, vezetőket, mikor élményeket keresünk, Isten jelenlétének érzését Isten jelenléte helyett.

És vétkezünk, mint egyház. Mert ha tetszik, ha nem, helyi gyülekezetként részei vagyunk a Magyarországi Református Egyháznak. Akármennyire is szerettük volna az elmúlt napokban függetleníteni magunkat, valójában mi is részei vagyunk.

Vétkezett egyházunk egyik legfőbb képviselője. Mert bár visszatért a politikai pályáról a lelkészi, püspöki szolgálatba, nem tud nem politikusként működni. Vétkezett s bár részben bocsánatot kért s lemondott a zsinat lelkészi elnökségéről, de nem mondott le a püspökségről, továbbra is ugyanúgy döntéshozó tagja a zsinatnak, az egyházkerületünk vezetője, azaz semmi változott, ugyanúgy mélyen meghatározza a közegyházi működést. Nem az egész egyházat támadták, hanem a személyét s ezt ő az egész egyházat érintő támadásnak minősítette. Ez bűn, ami az anyaszentegyház egész közösségét érinti. De nem csak most, hanem az elmúlt években folyamatosan vétkezett, mert nem lehet a politikát ennyire belekeverni az Isten népe működésébe. De vétkeztek azoknak a gyülekezeti közösségeknek a presbitériumai is, akik egy politikust megválasztottak püspöknek ezelőtt 4 évvel. A felelősség az Ővék is. A korábbi évek sodródásának és konkrétan ennek a döntésnek az eredményeként református egyházunk olyan közel került a politikához és az aktuális államhatalomhoz, annyi szállal kötődik hozzá, hogy az nem szolgálja Isten dicsőségét, már-már lehetetlenné teszi szolgálatának hűséges végzését. De vigyázzunk, mert ebben a kérdésben is keveredik a politika a valódi morális kérdésekkel. Ismernünk kell tehát és megneveznünk az eszközöket, amiket használ ez a közeg. A tisztánlátás végett mondjuk ki: sajnos a közélet szereplői mind: aktuális hatalmon lévők és az ellenzék is vétének, amikor a megosztás a félelemkeltés, rosszindulat és gyűlölet eszközeit alkalmazzák.

De hogy lesz ebből megtérés, megújulás? Milyen utat készít nekünk Isten? Hogyan lehetünk kovásztalan kenyér, Isten megújult népe? Egyénileg talán világosabb, hogy a bűnt bűnnek nevezzük Isten előtt, de mit tegyünk a közösségi kérdésekben? Más helyett nem térhetünk meg. De több mindent kifejezhetünk. Kifejezhetjük először is a mélyeséges együttérzésünket az érintett ügy áldozataival. Mindenki, akit gyermekként bántottak, akiket nem védtek meg, akiktől jó ideig nem kértek bocsánatot, akiknek a szenvedését, fájdalmát csak fokozta ez a mostani helyzet. Kifejezhetjük afeletti megszorodásunkat, amilyen helyzetben, nyomorúságban van református egyházunk. Kifejezhetjük, hogy azt gondoljuk, egy politikus mindig az marad, így jelenlegi püspökünk nem alkalmas arra, hogy a református egyházunkat, egyházkerületünket vezesse. Kifejezhetjük, hogy ha valóban belátja tettei súlyát, szerepének megosztó voltát, az egyházunk közösségének azzal segítene a legtöbbet, ha belátná, mennyit árt és lemondana vezetői tisztségéről. Kifejezhetjük, hogy közben ez csak a jéghegy csúcsa: egyházunk, társadalmunk tele van strukturális bűnökkel, amik a rendszerben magában vannak. Amikkel szemben leginkább tehetetlenek vagyunk, de amiben Istenhez kiáltunk.

S mindeközben legyünk józanok, bölcssek és maradjunk abban az állapotban, amire az Ige hív: a megszorodott állapotban a bűnök láttán. Nem könnyebbülhetünk meg, nem tehetjük azt, hogy kikiáltunk egy bűnöst, legyen egy közös ellenségünk, akit innentől utálhatunk. Nem ez adja a közösségi identitást. Ez a hatalom természete. Ne is a saját megítélésünket féltsük! Ne azt fontolgassuk, ki mit fog gondolni mostantól a reformátusokról. Ne tegyük azt, hogy elhatárolódunk, hogy mi „nem vagyunk olyanok”. Hanem valljuk meg elvesztettségünket, s azt: az anyaszentegyházunk szüksége van a szabadításra, a megújulásra és arra, hogy megtérjen a jelenlegi Istentől eltávolodott állapotából. Hogy megtérjen a pénz és a hatalom bálványának imádatából. Kérlek titeket mindeközben, testvéreim, ne fuvalkodjunk fel. Ne gondoljuk magunkat jobbnak senkinél! Hanem szomorodjunk meg. Akkor is, ha nem közvetlenül mi tettük. Hogy történhetett ez meg köztünk?

5. **Az új életben járás.** Drága Testvéreim, Istenünk arra hív, hogy közöttünk másként legyen, mint a világban! Mert Isten népe mi vagyunk. Te és én. Ez az egyház. Nem a rendszer. Nem néhány elöljáró. Nem a törvények. Hanem te és én. A református egyház gyülekezeteiben él, amelyek autonóm egységei az egyház testének. Felelősek vagyunk magunkért. Hogy mit választunk most, 2024 böjtjében. Nekünk kell a hallgatás vagy a dicsekvés, felfuvalkodás helyett a megszorodás útját választanunk. Nem mondhatjuk a hazugságra, hogy igazság. Végzetes lehet az elnézés és elhallgatás. Isten az új életben járásra hív minket. A megtérésre és a világosságban járásra. Ünnepre. A tisztaság és igazság kovásztalanságával. Tisztaságban: azzal, hogy beengedjük a napfényt, hadd világítsa be, hadd mutassa meg szándékainkat, viselkedésünket. Véget vethetünk a titkolózásnak, a szerepjátszásnak, a színlelésnek. Nem kell elzárunk egymás elől azt, akik vagyunk, szabadságban élhetünk. Nem leszünk tökéletesek, hanem Isten jelenlétének a világosságában járunk. Azt akarjuk, arra törekszünk, hogy Isten világítsa be fényével a bennünk lévő sötét területeket is s így közelebb jussunk Hozzá és egymáshoz. A nyíltságnak, őszinteségnek, szavahihetőségnek és becsületességnek csak ebben a légkörében lehet bűneinket és kudarcainkat tisztességesen elrendezni a Krisztus testében, nem ítélező szellemben, hanem szabadon, bátran és következetesen. Ez a nyíltság a keresztyén közösség megkülönböztető jegye.

„A világ olyan egyházra vár, ami komolyan veszi a bűnt, örvendező szívvel fogadja a teljes bűnbocsánatot, s a gyülekezeti összejöveteleken úgy tudja dicsőíteni Istent, hogy közben féli az Ő közelségét és hatalmát.” /David Prior/

Legyen ez igaz ránk! Gyertek, térjünk az Úrhoz! Ámen!

(Thoma László)